

Мотиви за изменение и допълнение на Наредба № 11 от 1 септември 2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците

В съответствие с изискванията на § 31 от Преходни и заключителни разпоредби на Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО) на 1 септември 2016 г. министърът на образованието и науката е приел държавния образователен стандарт по чл. 22 ал. 2, т. 9 и в резултат от 20 септември 2016 г. е в сила Наредба № 11 от 1 септември 2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците.

През настоящата учебна 2016-2017 година Наредбата се прилагаше в частта си за оценяването в процеса на обучение само в I и в V клас в съответствие с постъпателното влизане в сила на новите учебни планове и новите учебни програми по § 24, ал 1 от ЗПУО.

След изтичане на учебните занятия се обърнахме към директорите и учителите в системата на училищното образование с молба за обратна връзка по повод прилагането на Наредбата. Очерта се необходимост от промяна на няколко текста, с което бихме улеснили училищата, без да се нарушава интересът на учениците:

1. Еднозначно определяне на използваните в I-III клас качествени показатели (посочените в чл. 9, ал. 3 качествени показатели), като училищата сами ще определят символите на качествените показатели, които ще използват. Това ще гарантира плавен преход между оценяването само с качествени показатели в началните класове и въвеждането на оценки с качествен и с количествен показател в последния клас от началния етап.

2. Премахване на изискването за писмена аргументация от страна на учителя при писмени изпитвания, които са под формата на тест с избираеми отговори. С разработването на конкретни правила за оценяването на такъв текст се постига търсеният ефект от аргументацията.

3. Уреждат се случаите с ученици, допуснали над определен брой отсъствия, които не са се явили да положат изпити за определяне на срочна оценка, като им се дава възможност за полагане на съответния изпит на втора дата. При повторно невявяване тези ученици ще полагат изпит за определяне на годишната оценка. Проектът предвижда разпоредбата да се прилага независимо дали ситуацията е в края на първия или на втория учебен срок.

4. В същото време се делегира право на педагогическия съвет на училището да преценява и при продължителни здравословни проблеми да може да удължава за

отделен ученик учебния срок, без да се налага ученикът да полага изпит за определяне на срочна оценка.

5. Въвежда се изискване и резултатите от учебната и производствената практика в процеса на придобиване на професионална подготовка да се оценяват чрез текущи изпитвания, като остава регламентът при производствената практика да не се формира срочна, а само годишна оценка. Това допринася за повишаване на качеството на обучението и по-тясна връзка между училището и работодателите.

6. По изрично настояване на системата резултатите от диагностиката на входното ниво се включат като текуща оценка, чрез което се поставя акцент върху трайно придобитите компетентности.

7. Предвид необходимостта от повече прозрачност и в духа на необходимостта да се делегират повече правомощия, но и отговорности на специалистите в отделната област на научното познание, както и с цел отграничаване на политическите и ръководните от чисто експертните функции се предвижда утвърждаването на изпитните материали за националните външни оценявания и за държавните зрелостни изпити и на правилата за оценяването им да се осъществява не от министър, а от лица, специалисти по съответните учебни предмети. Това е проведено последователно и при утвърждаване на изпитните материали и правилата за оценяването на регионалните и училищните външни оценявания, както и при оценяването с извадка от Центъра за оценяване в предучилищното и училищното образование.

8. Към членовете на националните и на регионалните комисии за оценяване на изпитни работи се добавя изискване да са с професионална квалификация „учител“ по съответния учебен предмет, което е гаранция за по-висок професионализъм и качество и предотвратява включването в тези комисии на лица, които допълват норма преподавателска работа през конкретна учебна година, без да са специалисти по предмета.

9. С оглед необходимостта от опазване на личните данни се отнема възможността присъстващите при провеждането на държавните зрелостни изпити родители да участват в процеса на видеонаблюдение за правилното протичане на изпита. В същото време се дава право на всяко училище да определи в правилника за дейността си реда за избор на родители – наблюдатели на процеса на провеждане на ДЗИ, тъй като в ЗПУО на Обществените съвети не е вменена такава функция.

10. За облекчаване на документацията в училище при обучението на учениците със специални образователни потребности, които се обучават по индивидуални учебни програми, оценяването с оценки само с качествен показател се прилага от следващата учебна година за всички класове.

11. Във връзка с изпълнение на Решение № 338 от 23 юни 2017 г. на Министерския съвет за намаляване на административната тежест върху гражданите се правят промени, насочени към премахване на изискванията за представяне на някои документи в административната процедура при признаване на завършен клас, етап или степен, възможността за представянето на отделни документи под формата на заверени копия, както и премахването на изискването за легализация и заверки при признаване на документи за завършен клас от I до IV включително.

За осъществяване на описаните изменения се налага промяна както на текстове в Наредба № 11 от 1 септември 2016 г., така и в отменените с нея Наредба № 3 от 2004 г. за организацията и провеждането на държавните зрелостни изпити и на Наредба № 3 от 2003 г. за системата за оценяване в частите от тях, които продължават да действат по силата на § 7 от Наредба № 11/01.09.2016 г.

Предложените изменения са обсъдени с членовете на работната група, назначена със заповед на министъра на образованието и науката.

В предложения проект на наредба са отразени и технически неточности в препратките по два члена – 40 и 43, без да се променя тяхната същност и съдържание.

Предложените изменения нямат финансово изражение.

С проекта на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 11 за оценяването на резултатите от обучението на учениците не се въвеждат разпоредби от европейското право, поради което не се налага изготвяне на справка за съответствие с европейското законодателство.